

Филозофски факултет у Нишу Департман за србистику

**БИЛТЕН ОКРУЖНОГ ТАКМИЧЕЊА
ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ
ЗА НИШАВСКИ ОКРУГ**

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ
16. 5. 2021.

Академска 2020/21. година

БИЛТЕН ОКРУЖНОГ ТАКМИЧЕЊА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ ЗА НИШАВСКИ ОКРУГ

Окружно такмичење из српског језика и језичке културе, које организују Министарство просвете, науке и технолошког развоја и Друштво за српски језик и књижевност Србије, први пут је за ученике средњих школа одржано на Филозофском факултету у Нишу 16. маја 2021. године. Након успешне сарадње са предметним наставницима, активима професора Српског језика и књижевности, директорима гимназија и средњих школа Нишавског округа, Друштвом за српски језик и књижевност Србије и Подружницом Друштва за српски језик и књижевност за Нишавски округ, планиран је наставак сарадње у виду одржавања окружних нивоа такмичења из српског језика и језичке културе и из књижевности.

Претходна школска и академска година, врло изазовна и без званичних завршних такмичења, довела је у наше редове садашње студенте прве године Србистике, а некадашње врсне такмичаре из Српског језика и књижевности: Миону Татаревић, Даницу Митић, Душицу Арсић, Софију Динић, Александру Вукић, Ивану Маринковић, Марију Ивановић, Катарину Радујевчановић, Аниту Јовановић, ђаке Нишавског, Пиротског и Топличког округа.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ ЗА СРЕДЊОШКОЛЦЕ ИЗ НИШАВСКОГ ОКРУГА

Ранг-листа за трећи разред

Филозофски факултет у Нишу је првопласираним, другопласираним и трећепласираним средњошколцима доделио дипломе, књиге у издању Факултета и промо-материјале, а њиховим предметним професорима захвалнице и поменуте награде.

1. Маја Тодоровић, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”, проф. Валентина Андрејић Ристић	19 поена, I награда
2. Тамара Вучковић, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”, проф. Валентина Андрејић Ристић	19 поена, I награда
3. Викторија Васић, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”, проф. Валентина Андрејић Ристић	17 поена, II награда
4. Сара Василев, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”, проф. Валентина Андрејић Ристић	17 поена, II награда
5. Наталија Ранђеловић, Гимназија „Светозар Марковић” у Нишу, проф. Марија Станчић Михајловић	17 поена, II награда
6. Марта Николић, Гимназија „Светозар Марковић” у Нишу, проф. Марија Станчић Михајловић	16 поена, III награда
7. Милица Балабан, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”, проф. Данијела Гашевић	16 поена, III награда
8. Софија Тонић, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”, проф. Валентина Андрејић Ристић	16 поена, III награда
9. Анастасија Шубарић, Гимназија „Бора Станковић” у Нишу, проф. Марија Станчић Михајловић	13 поена
10. Милица Марковић, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”, проф. Валентина Андрејић Ристић	12 поена

11. Анђела Николић, Гимназија „Бора Станковић” у Нишу, проф. Данијела Петровић	11 поена
12. Тамара Цвејић, Гимназија „Бора Станковић” у Нишу, проф. Марија Станчић Михајловић,	11 поена
13. Ива Величковић, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”, проф. Данијела Гашевић	9 поена
14. Каролина Живковић, Гимназија „Светозар Марковић” у Нишу, проф. Милена Богдановић	9 поена
15. Лука Делетић, Гимназија „Бора Станковић” у Нишу, проф. Марија Станчић Михајловић	6 поена
16. Лука Тасев, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”, проф. Данијела Гашевић	4 поена

Комисија:

1. Драгана Станковић Крстић, Гимназија „Светозар Марковић” у Нишу
2. Ивана Мандић, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”
3. Валентина Божић, Средња стручна школа у Нишу

Ранг-листа за четврти разред

1. Алекса Николић, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”, проф. Јанко Ивановић	18 поена, II награда
2. Ања Стојановић, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”, проф. Ивана Мандић	17 поена, II награда
3. Анђела Станковић, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”, проф. Валентина Андрејић Ристић	16 поена, III награда
4. Јована Аранђеловић, Алексиначка гимназија, проф. Маја Петровић	16 поена, III награда
5. Даница Николић, Гимназија „Светозар Марковић” у Нишу, проф. Драгана Станковић Крстић	15 поена, III награда
6. Катарина Стојановић, Средња стручна школа у Нишу, проф. Валентина Божић	15 поена, III награда
7. Анђела Стојановић, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”, проф. Валентина Андрејић Ристић	14 поена
8. Давид Шебул, Гимназија „Светозар Марковић”, проф. Драгана Станковић Крстић	13 поена
9. Елена Цветановић, Гимназија „Светозар Марковић”, проф. Предраг Радојковић	10 поена

Комисија:

1. Марија Станчић Михајловић, Гимназија „Бора Станковић” у Нишу и Гимназија „Светозар Марковић” у Нишу
2. Милена Богдановић, Гимназија „Светозар Марковић” у Нишу

Приређивачи Билтена:

- Доц. др Александра Јанић
Доц. др Кристина Митић

Доц. др Александра Јанић, одговорна за организацију овогодишњег окружног такмичења из српског језика и језичке културе за средњошколце из Нишавског округа, изражава захвалност за несебичну помоћ: управи Филозофског факултета у Нишу, Светлани Медар и Наташи Стојановић, председнику и потпредседнику Нишке подружнице, Друштву за српски језик и књижевност Србије, затим члановима комисија и дежурним средњошколским професорима, те Дарку Јовановићу, дизајнеру Издавачког центра, и волонтерима из редова студената докторских, мастер и основних студија: мср Ђорђу Шуњеварићу, Александри Пејић, Николи Михајловићу, Ксенији Стаменковић.

Школска 2020/2021. година
Окружно (градско) такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
3. разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Посни
	Прочитај следећи текст и уради задатке 1–12 (реченице су, ради лакшег сналажења, нумерисане): (1) Тога јутра, дакле, већ рано се зачуо коњски кас и рзање под прозорима. (2) Утегнут и свечан, конзул је дочекао команданта везирових мамелука... (3) Њихови вешто савијени турбани од финог ткива, њихове криве сабље и њихова широка одела вишњево боје, привлачили су све погледе... (4) Давил се трудио да што природније узјаше свога коња, мирног вранца широких сапи. (5) Конзул је био у свечаној униформи. (Из романа Иве Андрића <i>Травничка хроника</i>) <i>мамелук</i> – припадник војске египатских и персијских владара	
1.	Напиши у ком падежу стоји именичка синтагма <i>коњски кас</i> из 1. реченице: _____.	
2.	Предлошко-падежна конструкција <i>под прозорима</i> из 1. реченице има следећу синтаксичку функцију: а) прилошке одредбе; б) прилошке допуне; в) падежног атрибута; г) неправог објекта. Заокружи слово испред тачног одговора.	
3.	Реч <i>дакле</i> припада следећој врсти речи: _____.	
4.	Придеви <i>утегнут</i> и <i>свечан</i> из 2. реченице имају следећу синтаксичку функцију: _____.	
5.	У именичкој синтагми <i>команданта везирових мамелука</i> (из 2. реченице) подвучени члан синтагме назива се: а) конгруентни атрибут; б) падежни атрибут; в) атрибутив. Заокружи слово испред тачног одговора.	
6.	Именица <i>турбан</i> (из 3. реченице) има следећи број атрибута: а) један; б) два; в) три; г) четири; д) пет. Заокружи слово испред тачног одговора.	
7.	Именица <i>одела</i> (из 3. реченице) има: а) три конгруентна и један падежни атрибут; б) два конгруентна и један падежни атрибут; в) два конгруентна и два падежна атрибута. Заокружи слово испред тачног одговора.	

Бр.	Питања	Поени
8.	Одреди какав је по сложености предикат из 3. реченице: _____.	
9.	Именичка синтагма <i>мирног вранца широких сапи</i> (из 4. реченице) јесте издвојена одредба која се назива _____.	
10.	Из текста препиши придевску синтагму: _____.	
11.	Из текста препиши копулативни предикат: _____.	
12.	У тексту подвучи присвојне придеве.	
13.	Одреди коју синтаксичку функцију има наведени члан следеће реченице: То јако осећање очинске љубави ослобађало га је постепено његових порока и чинило човечнијим. постепено: _____;	
14.	Одреди коју синтаксичку функцију има наведени члан реченице дате у питању бр. 13: његових порока: _____;	
15.	Одреди коју синтаксичку функцију има наведени члан реченице дате у питању бр. 13: човечнијим: _____.	
16.	Напиши од колико се предикатских реченица састоји следећа комуникативна реченица: Дечак је био леп, имао је ублажене и племенитије очеве црте и, здрав телесно и душевно, није показивао ни рђавих склоности ни тешких оптерећења. _____	
17.	Речи које потичу из грчког и латинског језика а налазе се у различитим европским језицима називају се _____. Допуни реченицу.	
18.	Заокружи слово испред реченице у којој запажаш логички субјекат: а) Дај ми тај папир! б) Морам нешто да ти кажем. в) Лакнуло ми је.	
19.	Допуни тврдњу: Хомографи су речи које се исто _____, а различито _____.	
20.	Предлози <i>чело, дно, врх</i> настали су начином грађења речи који се назива _____.	

Срећан рад!

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2020/2021. година
Окружно (градско) такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе

3. разред

Решења

1. у номинативу (номинатив)
2. в)
3. речцама (речца) / везницима (везник)
4. апозитива (апозитиви)
5. б)
6. в)
7. б)
8. прост
9. апозиција
10. *вешто савијени*
11. *је био у свечаној униформи*
12. *коњски, везирових, (вишњеве)*
13. (прилошка) одредба за начин
14. неправи/даљи/индиректни објекат
15. допунски предикатив
16. (од) три (3)
17. *интернационализми*
18. в)
19. *пишу, изговарају /Тим редом!/
претварање*
20. претварање

Школска 2020/2021. година
Окружно (градско) такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
4. разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени
	Пажљиво прочитај следећи текст и одговори на питања 1–15 (реченице су, ради лакшег сналажења, обележене бројевима). (1) У студено јесење предвече Дефосе би се враћао са својих шетња, мокар, румен и прозебао, пун утисака и потребе да о њима говори. (2) Давил, који је већ сатима шетао по загрејаној и осветљеној трпезарији, преврћући тешке мисли, дочекивао би га унапред са чуђењем. (3) Задихан младић је живо причао како је био у Доцу, сабијеном католичком насељу, и како је тешко прешао кратки пут од Травника до Доца. (Иво Андрић, <i>Травничка хроника</i>, прилагођено)	
1.	Придеви <i>мокар</i> , <i>румен</i> и <i>прозебао</i> (из 1. реченице) врше функцију додатних именичких одредби које се називају _____.	
2.	Придев <i>прозебао</i> (из 1. реченице) настао је од следећег глаголског облика: _____, начином грађења речи који се назива _____. Допуни реченицу.	
3.	Синтаксичка јединица <i>пун утисака</i> (из 1. реченице) назива се прецизно _____.	
4.	У 1. реченици налази се зависна реченица <i>да о њима говори</i> . Она је по врсти: а) изрична; б) намерна; в) последична; г) односна. Заокружи слово испред тачног одговора.	
5.	Зависна реченица <i>да о њима говори</i> има следећу синтаксичку функцију: _____.	
6.	Реч <i>враћао</i> (из 1. реченице) конгруира са субјектом <i>Дефосе</i> у следећим граматичким категоријама: а) лицу; б) броју; в) роду; г) падежу. Заокружи слова испред тачних одговора.	
7.	Односна зависна реченица <i>који је већ сатима шетао по загрејаној и осветљеној трпезарији</i> (из 2. реченице) има следећу синтаксичку функцију: _____.	
8.	Подваци субјекат односне реченице <i>који је већ сатима шетао по загрејаној и осветљеној трпезарији</i> .	
9.	Именица <i>сатима</i> (из 2. реченице) стоји у следећем падежу: _____.	

Бр.	Питања	Поени
10.	Синтаксичка јединица <i>преврћући тешке мисли</i> назива се прецизно _____.	
11.	Предлошко-падежна конструкција <i>са чуђењем</i> (из 2. реченице) има ову конституентску вредност: а) именичку; б) придевску; в) прилошку. Заокружи слово испред тачног одговора.	
12.	Из 2. реченице препиши реч која служи успостављању везе (кохезије) с претходном реченицом: _____.	
13.	У 3. реченици у саставном напоредном односу стоје: а) две независне предикатске реченице; б) две зависне предикатске реченице; в) две синтагме. Заокружи слово испред тачног одговора.	
14.	Синтагма <i>сабијеном католичком насељу</i> (из 3. реченице) има следећу синтаксичку функцију: _____.	
15.	У овом тексту временско значење имају следећи лични глаголски облици: а) само перфекат; б) само потенцијал; в) и перфекат и потенцијал. Заокружи слово испред тачног одговора.	
16.	Заокружи слово испред примера у којем запажаш градациони напоредни однос: а) Марко је бржи и спретнији од мене. б) Марко је не само бржи него и спретнији од мене. в) Марко је бржи, али не и спретнији од мене.	
17.	Ако су две независне предикатске реченице повезане везницима <i>него, но</i> или <i>већ</i> , у каквом облику мора бити предикат прве реченице? _____	
18.	Заокружи слово испред реченице у којој презент има релативно значење: а) Кад сам јуче ушла у кућу, а деца се свађају. б) Деца се управо играју. в) Голфска струја тече брзином од 10 км на сат.	
19.	Подвуци везничке изразе: ако, у случају да, у намери да, без обзира на то што, иако.	
20.	Подвуци речи које конгруирају с неком другом речи у реченици: На крају травничке чаршије постоји мала кафана.	

С р е ћ а н р а д !

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2020/2021. година
Окружно (градско) такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе

4. разред

Решења

1. апозитиви
2. радног глаголског придева; претварање / попридевљавање
3. придевска синтагма
4. а)
5. (изричног) атрибута / зависног члана (именичке) синтагме
6. б), в)
7. (односни) апозитив / (односног) апозитива
8. *који*
9. инструментал(у) (множине)
10. глаголска синтагма
11. в)
12. *га*
13. б)
14. апозиција / апозиције
15. в)
16. б)
17. (у) одричном
18. а)
19. *у случају да, у намери да, без обзира на то што*
20. *травничке, постоји, мала*

@srbistika.filfak.ni.ac.rs

sjk.nis